

Aan de raad van de gemeente Olst-Wijhe.

Raadsvergadering d.d. 9 juli 2018
Agendapunt 12
Opiniërend besproken d.d. n.v.t.
Portefeuillehouder wethouder A.G.J. Bosch

Zaaknummer 6463-2018
Datum B&W-besluit 19 juni 2018

Onderwerp

Voorstel tot vaststelling van de Kadernota 2019-2022 als kader voor de ontwerpbegroting 2019-2022.

BIJLAGEN:

Kadernota 2019-2022 zaaknr 4477-2018 <https://dmidoffice.olst-wijhe.nl/mp/document/37943>

INLEIDING

Hierbij bieden wij u de Kadernota 2019-2022 ter vaststelling aan. Vanwege de raadsverkiezingen gaat het dit jaar om een beleidsarme kadernota, waarin met name de kaders voor de begroting 2019 en de autonome ontwikkelingen in bestaand beleid worden geschetst. De integrale afweging waar de komende jaren nieuwe beleidsaccenten worden gelegd binnen de financiële mogelijkheden van onze gemeente zal plaatsvinden bij de behandeling van de begroting 2019.

De toelichting op de bijstelling van het meerjarenperspectief op basis van externe autonome ontwikkelingen en ontwikkelingen in bestaand beleid is opgenomen in de hoofdstukken 2. Programma's en 4. Financieel meerjarenperspectief. Daarin wordt ook aandacht besteed aan het InterBestuurlijk Programma (IBP) van het Rijk, provincies, gemeenten en waterschappen en andere ontwikkelingen die op de gemeente afkomen.

De grondexploitaties komen in hoofdstuk 3 aan de orde. Tot slot worden de richtlijnen en kaders aangegeven voor het opstellen van de Beleids- en financiële begroting voor 2019 en de meerjarenraming 2020-2022 (hoofdstuk 5). Hoofdstuk 1 bevat een samenvatting van de kadernota.

Met deze kadernota wordt voldaan aan hetgeen in de door uw raad in 2016 vastgestelde Financiële verordening is geregeld.

Context en uitgangspunten

Omdat de kadernota beleidsarm is, vindt de integrale afweging van beleidsaccenten en budgetten voor nieuw beleid plaats bij de behandeling van de begroting 2019 in november.

Uitgangspunten in deze kadernota zijn:

- a. Vaststelling van de algemene begrotingsrichtlijnen.
- b. Actuele beleids- en budgettaire ontwikkelingen (externe autonome ontwikkelingen en autonome ontwikkelingen bestaand beleid), die verwerkt (moeten) worden in de begroting 2019.
- c. Schetsen van het financieel meerjarenperspectief, inclusief de uitkomsten van de meicirculaire 2018.

Sinds de vaststelling van de (meerjaren)begroting 2018-2021 zijn er – zoals jaarlijks – een aantal autonome ontwikkelingen die op de gemeente afkomen. Deze zorgen voor mee- en tegenvallers, waarop we in beperkte mate invloed kunnen uitoefenen. Deze ontwikkelingen maken wij in deze kadernota inzichtelijk.

In deze kadernota geven wij daarnaast alvast een schets van (financiële) ontwikkelingen met betrekking tot nieuw beleid, die vanaf 2019 op de gemeente afkomen. Zo is er een aantal bij de raad bekende, lopende trajecten (los van het nieuwe raadsakkoord) met financiële consequenties, die (kunnen) leiden tot financiële vertaling en claims voor nieuw beleid.

In de komende maanden proberen wij een compleet beeld te krijgen van de omvang van de nieuwe beleidswensen. Deze zullen wij bij de voorbereiding van de begroting 2019 inzichtelijk maken.

Het is al jaren gebruikelijk om binnen deze categorie een onderscheid in prioritering te maken tussen nieuw beleid, waarvan wij de uitvoering noodzakelijk vinden en overig (gewenst) nieuw beleid, waarover keuzes gemaakt kunnen worden afhankelijk van de beschikbaarheid van voldoende middelen.

Een aantal wensen voor nieuw beleid dat nu bekend is, hebben wij geschaard in de categorie noodzakelijk geacht nieuw beleid. Wij stellen voor deze als kader mee te nemen in de ontwerpbegroting 2019. In deze kadernota zullen wij deze toelichten.

Meicirculaire 2018

De uitkomsten van de Meicirculaire 2018 zijn verwerkt in deze kadernota. De Meicirculaire 2018 laat een positief beeld zien. De besteedbare ruimte loopt naar de inzichten van nu in 2022 op naar ca. € 1,7 miljoen.

Er is echter nog wel een voorbehoud te maken. Bijvoorbeeld de afspraak rond het IBP, dat ook gemeenten een financiële bijdrage leveren voor de uitvoering zal voor een deel beslag leggen op de besteedbare ruimte. Op dit moment is (nog) niet in te schatten om welke bedragen dit zal gaan. Dit wordt naar verwachting in het najaar van 2018 bekend. Daarnaast is het de vraag of de opgaande lijn van de rijksuitgaven zich zal doorzetten (bijvoorbeeld door landelijke economische ontwikkelingen en het verdwijnen van de gasbaten voor het rijk).

De financiële consequenties van het aangeboden conceptakkoord 2018-2022 kunnen nog niet verwerkt worden in de kadernota. De insteek is om het akkoord te vertalen in een uitvoeringsplan: een collegeprogramma. Op basis van het aangeboden akkoord zijn er op voorhand geen extra zaken die al op zeer korte termijn uitgewerkt (vóór september 2018) en meegenomen moeten worden in de begroting 2019. De extra lasten voor uitbreiding van de formatieomvang van de wethouders worden verwerkt in de tweede bestuursrapportage 2018 en meegenomen bij de voorbereiding van de begroting 2019. De effecten van het nieuwe akkoord en het collegeprogramma worden vertaald in de - in het volgende voorjaar uit te brengen - Kadernota 2020-2023 en de eerste bestuursrapportage 2019.

Proces voor voorstellen voor nieuw beleid

Wij zullen de voorstellen voor nieuw beleid bij de voorbereiding van de begroting 2019 inzichtelijk maken. Daarin nemen wij de voorstellen die in de discussie over de begroting 2018 zijn geparkeerd, te weten: het budget verkeersmaatregelen: € 25.000 en het budget participatie: € 25.000 mee in de afweging van gewenst nieuw beleid bij de begroting 2019.

Bij de behandeling van de begroting 2019 kan dan over alle voorstellen voor gewenst nieuw beleid de definitieve afweging plaatsvinden.

BEOOGD RESULTAAT

Vaststellen kaders voor de begroting 2019-2022.

KADER

Gemeentewet en de Financiële verordening.

ARGUMENTEN

Voor de inhoud wordt verwezen naar de Kadernota 2019-2022.

Algemeen beeld kadernota

Algemeen uitgangspunt is, dat financiële ruimte voor nieuw beleid opgebracht wordt door de aanwezige ruimte in de begroting of door herprioritering binnen het bestaande beleid.

Sinds de vaststelling van de (meerjaren)begroting 2018-2021 zijn er (evenals voorgaande jaren) weer een aantal autonome ontwikkelingen die op de gemeente afkomen. Deze zorgen voor een nadeel in het financiële meerjarenperspectief, waarop we maar ten dele invloed kunnen uitoefenen. Daartegenover staat de toename van de algemene uitkeringen als gevolg van Meicirculaire 2018.

Belangrijke elementen die met name het financiële beeld van onze gemeente bepalen zijn de (gebruikelijke) algemene ontwikkelingen als de loonmaatregelen en de prijscompensatie, de ophoging van het budget voor kwijschelding minimabeleid en de effecten van de verkoop van aandelen Vitens (vervallen van de dividenduitkering en een vermindering van de financieringsbehoefte (rentevoordelen)) en een

aantal (tijdelijke) maatregelen die wij op het gebied van de bedrijfsvoering dienen te nemen.

Daartegenover staat de toename van de algemene uitkering.

Wij stellen verder voor nieuw beleid, dat noodzakelijk geacht wordt, mee te nemen als kader voor de ontwerpbegroting 2019 e.v.

De ambities met betrekking tot overig gewenst nieuw beleid komen tot een afweging bij de behandeling van de begroting 2019. In het raadsvoorstel behorende bij de begroting 2019 zullen wij (als gebruikelijk) daarover voorstellen doen.

In de ontwerpbegroting wordt 1,4% Ozb opbrengststijging verwerkt. Bij de begrotingsbehandeling zullen wij dat opnieuw overwegen in het totale begrotingsbeeld.

Meerjarenperspectief

Meerjarenperspectief 2018-2021

Hieronder schetsen wij het beeld van het meerjarenperspectief 2018-2021.

Het meerjarenperspectief 2018-2021 liet in het raadsvoorstel, behorende bij de begroting 2018 positieve eindsaldi zien voor de jaren 2018, 2020 en 2021. De raming voor het jaar 2019 liet een tekort zien.

Onderdeel	2019	2020	2021	2022
Saldo ontwerpbegroting 2018-2021	-104.727	24.309	40.121	40.121
Amendement OZB/overheidsparticipatie	-5.000	-5.000	-5.000	-5.000
Saldo ontwerpbegroting 2018-2021 na wijziging	-109.727	19.309	35.121	35.121

Het saldo van de ontwerpbegroting 2018-2021 is vermeld in het raadsvoorstel, behorende bij de begroting 2018. Na verwerking van het amendement om de opbrengst van de onroerendzaakbelasting in 2018 niet te verhogen ontstaat een nieuw beeld, dat uitgangspunt is voor het meerjarenperspectief 2019-2022.

Algemene Autonome ontwikkelingen en ontwikkelingen bestaand beleid

Na de behandeling en vaststelling van de Beleidsbegroting 2018 is er sprake van verschillende autonome ontwikkelingen. Deze vloeien voort uit externe (algemene) autonome ontwikkelingen of ontwikkelingen in bestaand beleid, waarmee in de begroting 2019 en volgende jaren rekening moet worden gehouden. Deze ontwikkelingen worden toegelicht in hoofdstuk 2 respectievelijk 4 van deze kadernota.

Een aantal ontwikkelingen hebben een incidenteel karakter. Wij stellen voor de incidentele ontwikkelingen incidenteel te dekken uit de reserves (te weten: de ophoging van het budget voor kwijtschelding minimabeleid, de wijziging waardering Wet Woz en tijdelijke maatregelen op het gebied van bedrijfsvoering). Daarmee ontstaat vooral in de eerste jaarschijf 2019 ruimte om structurele wensen voor nieuw beleid mogelijk te maken.

In deze kadernota is rekening gehouden met de uitkomsten van de Meicirculaire 2018. Deze laten, zoals hierboven vermeld, een positief beeld zien over alle jaren vanaf 2019.

Het totaalbeeld van het financiële meerjarenperspectief ziet er, rekening houdend met een aantal dekkingsoplossingen, samengevat als volgt uit:

Onderdeel <i>(-/- is negatief financieel effect)</i>	2019	2020	2021	2022
Saldo ontwerpbegroting 2018-2021 na wijziging	-109.727	19.309	35.121	35.121
Subtotaal algemene autonome ontwikkelingen	-479.350	-504.950	-513.900	-519.600
Subtotaal ontwikkelingen Algemene Uitkering Meicirc. 2018	684.000	1.088.000	1.497.000	1.753.000
Subtotaal bestaand beleid	-185.525	-22.025	-22.025	2.975
Subtotaal dekking autonome ontwikkelingen	39.850	14.850	0	0
Subtotaal dekking bestaand beleid	163.500	0	0	0
Totaal concept begroting 2019-2022	112.748	595.184	996.196	1.271.496

De conclusie is dat de externe (algemene) autonome ontwikkelingen en ontwikkelingen in bestaand beleid in alle jaarschijven per saldo een voordeel laten zien.

Nieuwe beleidsontwikkelingen

Binnen deze categorie kan - net als vorig jaar - een onderscheid in prioritering worden gemaakt tussen nieuw beleid, waarvan wij de uitvoering noodzakelijk vinden en overig nieuw beleid, waarover keuzes gemaakt kunnen worden afhankelijk van de beschikbaarheid van voldoende middelen.

Na de vaststelling van de meerjarenbegroting 2018-2021 hebben zich voor de komende jaren nieuwe beleidsontwikkelingen aangediend, die noodzakelijk zijn. Deze worden toegelicht in hoofdstuk 2 bij de diverse programma's. Wij stellen voor nieuw beleid, dat noodzakelijk geacht wordt mee te nemen als kader voor de begroting 2019 e.v.

De ambities met betrekking tot gewenst nieuw beleid komen tot een afweging bij de behandeling van de begroting 2019. Deze worden nog niet in de ontwerpbegroting 2019 opgenomen. Een aantal van deze beleidsambities is toegelicht in hoofdstuk 2 bij de diverse programma's. Aan verschillende nieuwe ambities is een budget gekoppeld. Andere zijn nog als Pm post opgenomen. Bij de begrotingsbehandeling zullen wij deze nader invullen.

De lasten van de categorie: noodzakelijk nieuw beleid bedragen (per saldo):

Onderdeel <i>(-/- is negatief financieel effect)</i>	2019	2020	2021	2022
Totaal noodzakelijk nieuw beleid	-288.950	-86.500	-34.900	-34.900
Dekking noodzakelijk nieuw beleid	48.700	33.700	33.700	33.700
Totaal oplossingen noodzakelijk nieuw beleid	237.950	50.500	0	0
Totaal noodzakelijk nieuw beleid incl. dekkingsmiddelen	-2.300	-2.300	-1.200	-1.200

Ontwikkeling financieel (meerjaren)perspectief

Naast de geschetste autonome ontwikkelingen leggen ook de wensen voor noodzakelijk nieuw beleid een beslag op de gemeentelijke middelen.

Rekening houdend met bovenstaande autonome ontwikkelingen ziet het meerjarenperspectief van de Begroting 2019-2022, inclusief noodzakelijk nieuw beleid, er samengevat als volgt uit.

Onderdeel <i>(-/- is negatief financieel effect)</i>	2019	2020	2021	2022
Totaal concept begroting 2019-2022	112.748	595.184	996.196	1.271.496
Totaal noodzakelijk nieuw beleid incl. dekkingsmiddelen	-2.300	-2.300	-1.200	-1.200
Begroting 2019-2022 incl. noodzakelijk nieuw beleid	110.448	592.884	994.996	1.270.296

Dit betekent dat de (meerjaren)begroting 2019-2022 op basis van de externe (algemene) autonome ontwikkelingen, ontwikkelingen algemene uitkering, de ontwikkelingen in bestaand beleid en het noodzakelijk nieuw beleid ruim in evenwicht is. Wij stellen voor deze categorieën als kader mee te nemen in de ontwerp(meerjaren)begroting 2019-2022.

DRAAGVLAK

--

FINANCIËLE CONSEQUENTIES

Zie hierboven.

AANPAK/UITVOERING

Bespreken in uw raad.

VOORSTEL

1. De begrotingsrichtlijnen als uitgangspunt voor het opstellen van de ontwerpbegroting 2019 vast te stellen.
2. De aangegeven categorieën: algemene autonome ontwikkelingen, de ontwikkelingen algemene uitkering, de ontwikkelingen bestaand beleid en het noodzakelijke nieuwe beleid alsmede de dekking te verwerken in de ontwerpbegroting 2019-2022.
3. Voor het overige de Kadernota 2019-2022 als basis voor de begrotingsvoorbereiding te beschouwen.

Burgemeester en wethouders van Olst-Wijhe
de secretaris

drs. D.L.W. (Dries) Zielhuis

de burgemeester

A.G.J. (Ton) Strien

Informatie in te winnen bij:
Gerard Luijmes
Telefoonnummer: 14 0570

Onderwerp Besluit tot vaststelling van de Kadernota 2019-2022 als kader voor de ontwerpbegroting 2019-2022.

De raad van de gemeente Olst-Wijhe;

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders d.d. 19 juni 2018;

gelet op de Financiële verordening;

besluit:

1. De begrotingsrichtlijnen als uitgangspunt voor het opstellen van de ontwerpbegroting 2019 vast te stellen.
2. De aangegeven categorieën: algemene autonome ontwikkelingen, de ontwikkelingen algemene uitkering, de ontwikkelingen bestaand beleid en het noodzakelijke nieuwe beleid alsmede de dekking te verwerken in de ontwerpbegroting 2019-2022.
3. Voor het overige de Kadernota 2019-2022 als basis voor de begrotingsvoorbereiding te beschouwen.

Aldus besloten in de openbare raadsvergadering d.d. 9 juli 2018.

De raad voornoemd,

de griffier

B.A. (Bart) Duursema

de voorzitter

A.G.J. (Ton) Strien